

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

Róm. 8:31

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő és kiadó:

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZÁM. (PÜSPÖKI HIVATAL)

Megjelenik havonként kétszer, 1-én és 15-én
Előfizetési ára évi 20 forint

OSTOR ÉS AJÁNDÉK

Istenünknek az az újabb látogatása, amely Szatmár egyes tiszamenti községeivel együtt, főképpen beregvármegyei református testvéreinkre szakadt, számunkra éppen úgy, mint minden más próbáltatás, nemcsak büntetés, hanem áldás és ajándék is. Mint büntetést, azzal az alázatos meggondolással kell elfogadnunk Atyánk kezéből, hogy egyedül csak Ő tudja, mennyi ostromoztatásra van nekünk szükségünk. Mi ebben Őnéki határt nem szabhatunk és nem mondhatjuk lelkünk legrejtettebb zugában sem azt, hogy ez már elég, vagy éppen sok. Az Ige arra tanít bennünket, hogy Isten a gyermekeit szokta különösképpen fenýíteni, és ha a fenýítést el nem akarják szenvedni, akkor nem fiak, hanem korcsok. Egy, a gályarabság idején a hitvalló szenvedések egész sorát elhordozott prédikátor ősünk azt mondja, hogy „Isten az Ő haragjának keserű borát elsősorban az Ő gyermekeire szokta ráköszönteni”, és ehhez kapcsoltn idezi egy régi egyházatyának ezt a mélységes mondását: „Istennek egy fia volt bűn nélkül való, de *egyetlenegy sem volt, tehát még az Ő szerelmes Egyszülöttje sem volt ostromoztatás nélkül való.*”

A büntetést tehát, mint megérdemlettét, fogadják el Isten magyar gyermekei most is zúgolódás és lázadás nélkül. És ezt annál inkább megtehetik, mert Istennek ebben a büntetésében is, mint minden más büntetésében áldások és ajándékok mérhetetlen kincse rejtetik. Ezeket a sorokat annak a napnak estéjén írom, amelynek délelőttjén az árvíztől sújtott beregi testvéreket a ma lehetséges módon meg tudtam keresni és nekik az Igével szolgálhattam. Isten és az Ő hűséges gyermekei és szolgálói iránti nagy hálaadással adom tudtul, hogy a testvéri segítőkészségnek csodálatosan szép jeleivel találkoztam. Alig, hogy beléptem a vásárosnaményi gyülekezetbe, amely jelenleg az árvíztől hajléktalanná tett beregi testvérek igen nagy számának ad vendégszerető menedéket, máris azzal fogadtak, hogy csak kevéssel azelőtt hoztak be a parókiára egy igen jelentős pénzadományt olyan valakitől, akit *magát is hajléktalanná tett az árvíz, de aki mégis úgy érezte, hogy nálánál is vannak sokkal szerencsétlenebbek és őnéki a maga és családja pusztá életének megmaradásáért is rögtön le kell tennie hálaáldozatát.* Egyébként is boldogan tapasztaltam, hogy a szörnyű csapás Bereg régóta próbált népében fölkellette az Isten ígéje után való még nagyobb szomjúságot s azokban, akiket eddig a csapás megkímélt, az áldozatkészségnek egészen megragadó fellángolását.

Azt hiszem, hogy ezt meghallva, nem lesz a mi nagy egyházkerületünkben egyetlen egy olyan gyülekezet sem, amelyik ne igyekeznék, hogy ő is résztvehessen a jótétemény közösségében. Lapunk mostani száma közli azt a felhívást, amelyet lényegileg egyező tartalom-

mal mind a négy egyházkerület elnöksége kibocsátott a szatmári és beregi, vagy a hasonló csapástól netalán még ezentúl meglátogatandó bármely magyar református gyülekezet érdekében. Arra kérem egyházkerületünk gyülekezeteit és minden élő hitű tagját, hogy ebbeli testvéri köteleességünket ne tekintsük elintézettnek egy vagy két alkalmi adakozással. Az árvíz okozta csapások a maguk gazdasági és erkölcsi kihatásaiban még csak a következő hetekben, vagy hónapokban fognak teljes méretükben kibontakozni szemeink előtt. *Állandó testvéri segítségre és gondoskodásra lesz még jó darabig szükség.* A pénzbeli és természetbeli szeretetadományok mellett, amelyeket a körlevélben kérünk, hadd ajánljam még különösen is a gyülekezetek testvéri figyelmébe és felelősségérzetébe az ezerszámra hajléktalanná tett családok *gyermekeinek* sorsát. Értesülesem szerint, melyet a helyszínen szereztem, különféle világi szervezetek már nagyarányú akciót indítottak ilyen gyermekek ideiglenes elhelyezésére. A nélkül, hogy ennek a mélyen emberi és magyar testvéri érzéstől sugallt segítő szándéknak az értékét kisebbíteni akarnám, hadd mondjam meg mégis azt, hogy szerencsétlenül járt hívó református családok gyermekei számára legtermészetesebb menedéket egyházkerületünk ilyen csapástól megkímélt területein más hívó református családok nyújthatnak. Az Úr Jézus azt mondta, hogy Őnéki veszi fel a gondját az, aki egy gyermeknek az Ő nevében fölveszi a gondját, amiből az is következik, hogy egy ilyen befogadott gyermekkel együtt maga az Úr Jézus is kész beköltözni a befogadó hajlékba. Kérem egyházkerületünk minden olyan családját, akik erre Urunk iránti halás szeretetből hajlandók, jelentsék be erre való készségüket minél gyorsabban a püspöki hivatalnál. Hivatalunk sok egyéb munkájának felretételével is készséggel és örömmel vállaljuk nemcsak az adományok lehető leggyorsabb közvetítését, és lehető legmegfelelőbb helyre juttatását, hanem különösképpen is a gyermekakció gondos lebonyolítását. Már napokkal ezelőtt e tekintetben is mélyen megható felajánlások futottak be hozzám és jó reménységgel számítok ilyeneknek mind nagyobb mértékben való jelentkezésére.

A kegyelem Istene tegye számunkra ez újabb ítéletét is üdvösséges megtérés alkalmává. Ez újabb ostromozását az Ő minden gyermeke engedelmesen és boldogan kell, hogy elfogadja, tudván, hogy az ostor atyai kézben van és az ostornak legsebzőbb csapását már elszenvedte értünk. Az, aki elszenvedte békességünk büntetését és akinek sebei által gyógyultunk és gyógyulunk meg.

Debrecenben, 1948 január 25.

Révész Imre
püspök.

„ÉS ELJÖTT AZ ÁRVÍZ. . .“

(Pillanatfelvételek — gondolatforgácsok)

Igen, eljött az árvíz. Oda is, ahol nem vették komolyan, ahol nem készültek fel a jövetelére. Mert így szoktuk mi ezt már, emberek. És annál rettentőbb volt az árvíz megérkezése és pusztítása.

Mátészalkán láttuk először az árvíz áldozatait: riadt szemű, árnyékolt arcú férfiakat, nőket, gyermekeket. Iskolaterembe együvé zsúfolva a legkülönbözőbb falvak lakói, más-más élethivatás betöltői, együtt a hajlott hátú öregek a kicsinyekkel. A sorsa most mindenkinek keservesen azonos: otthontalan és boldogtalan. Szenvedés keresztje a vállakon. Kicsiben maga a nagy embervilág.

Súlyos mondanivalója van ennek a zsúfolt iskolateremnek: ha eljött az árvíz, ha itt a katasztrófa, nem számít kor, lakóhely, élethivatás, egyéb különbség. A katasztrófa nem tiszteli az országhatárokat se, egyformán nyomort és bánatot hagy maga után mindenütt, azonos szenvedést zúdít különböző népekre.

Mikor terhes szívvel kiléptem a zsúfolt iskolateremből, a végső tanulságot a bennem megszólaló Ige summázta így: „ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen elvesztek“ (Luk. 13: 3).

A vásárosnaményi paróchia a református segítőakció központja. A lelkipásztort segítő helyi bizottság mély felelősségtudattól és lelkes odaadástól eltelt tagjai közül legyen szabad megneveznem Dr. Máthé Béla h. egyházmegyei gondnokot és Gál János állami iskolai igazgatót, aki a kántori szolgálatokat is ellátja. Az előbbi nem is éppen veszélytelen, de mindenképpen fárasztó, egésznapos jövemenésünket, vállalva esőt, sárban cupogást, önként osztotta meg, hogy szolgálhasson. Az utóbbi a szombat esti istentisztelet után Bibliát kért a lelkipásztortól, hogy az Ige üzenetét vigye azokhoz a menekültekhez, akik között egykor munkálkodott.

Mi lesz a magyar református egyházból, ha egyszer nem az egyházi törvénykönyvből való „ráolvasással“ próbáljuk erőltetni presbitereinket és egyéb munkatársainkat „kötelességeik“ ismeretére és teljesítésére, hanem Isten maga tanítja meg őket a Lélek szerint való szolgálatra?

Összedőlt ház Jándon.

Jándon, ahová részben motorcsónakon, részben az árvíztől nyaldosott gát tetején át érkezett szántóföldek sáros csapásain át érkezünk meg, a falut és a még el nem öntött mintegy 20—25 holdnyi vetést védő, közös erővel akkor is láza-

san emelt nyúlgáton kívül, külön gát vesz körül minden egyes házat. Folyik a harc külön is minden otthonért. A lelkipásztor is vívja a harcot fiával s néhány jószomszéd segítségével a paróchiáért, amelynek kertjében már ott a szennyes ár. A falu szélén már egészen elöntötte az ú. n. Toldy-kert házait.

Miért nem vívjuk ezt a harcot *állandóan* minden otthonért? Az árvíz egyszer elvonul, a külső veszélyeztetettség megszűnik. A belső veszélyeztetettség állandó. A banditizmust népszerűsítő fil-

Jánd. Fáramentett bútorok.

mek, nagyüzemszrűn gyártott ponyva-irodalmi termékek szennyes hatásárja nyaldossa szakadatlanul otthonaink küszöbét. Épülnek-e a gátak Igéből, imádságból magyar református családok becsületének, tisztaságának, munkaszeretetének megővésére?

A templom karzatára költözött Jándon egy özvegy asszony hét gyermekével. Szalmát, takarót vitt a templom karzatára s ott lakott napokig. Ott érezte magát és gyermekeit biztonságban.

A templomig csak eljutott ez az özvegy asszony, mert menedéket keresett. Eljutott-e vajjon túl a templomon Ahhoz, Aki halál árnyékai között is megtartatásunk közziklaja?

Tákoson jóformán az összes házak tönkrementek. A templomban is bent volt már a víz. Csak néhány épület állta még a víz ostromát. Félelmes erővel hömpölygött az áradat, amely Csaroda alatt 6—8 méter szélességben egyszerűen elsöpörte az elsőosztályú műutat és harsogó zúgással zúdult országhatáron innen és országhatáron túl fekvő falvak veszélyének fokozására.

A vizesészerűen harsogó szakadás előtt tákosi menekültek. Várják a katonaság ladikját, hogy elhúzódhassanak más, aránylag még biztonságosabb falvakba. Beszélgetek velük. Mondataikban százados küzdelem és szegénység fekete színe és csodálatos, hósi életvágy tavaszi hangja. Figyelem az arcukat, a tekintetüket. Nincs egy se, amelyik ne a megrendülést tükrözné. Az egyik szóvivő öreg magyar arcán a lepergő könnyek is beszélnek. Látszik, érzik, hogy megrázta őket a hirtelen jött szenvedés.

Lesz-e elég felelősség, bölcsesség és gyöngéd szeretet ahhoz, hogy ezekhez a megrendült emberekhez megérkezhesek maga a mi Urunk Jézus Krisztus? Oh, akkor nemcsak az összeserkadt, tönkrement házak fognak azon az el-

öntött vidéken megépülni, hanem az életek is, azon a fundamentumon, amely megtartásunkra vettetett.

Ha nem, akkor a veszély elmúltával ebben a vonatkozásban is igaza lesz

Összedőlt ház Tákoson.

a második világháború befejeződése után, a magyar szocialista mozgalom egyik női előharcosának és költőjének (Várnai Zs.) lelkéből kiszakadt eme néhány, megrázó sornak:

„De ami elmúlt, elfeledve,
És nem gondoltok másra már,
Csak újra pénzre és gyomorra,
Mert nincs föltünk a halál.
Törtelttek egymást ellaposva,
Hivatalokra, hatalomra,
Hajszolva hiú fényeket.
Oh emberek, jobb lenne félni,
Olykor a multra visszanézni,
S megköszönni az életet!“

Tákos. Árvizes utcácsészlet.

Mozgósították a segélynyújtás munkájára a környék férfait. Jöttek a fővárosból is alkalmi segítőcsapatok. Jó munkát végeztek. Voltak azonban olyan alkalmi „kirándulók“ is, akiknek megérkezésük után legelső dolguk az volt, hogy bejelentették igényüket fűtött szobára, meleg ételre és tejre. Keserű haraggal beszél róluk az utászkatonák századosa.

Szomorú és örök emberi vonás, hogy ahol felüti fejét a nyomorúság, ott változó alakban, de mindig megjelennek a nyomorúság vámszedői is. Kirándulás, egy kis honmentés, fűtött szoba, meleg étel, tejkörítéssel. Kár volt a benzinért.

Sötét volt már egészen, amikor Gergelyi-nél a Tiszán való átkeléshez rendeződ-

tünk. A gát tetején lábhoz eresztett lapátokkal fáradt munkáscsapat. Az utászszázados rendelkezik. A menekül-

teké az elsőség. Egy asszony két gyermeket vezet. Vállán tömött zsák terhe. Az utasszázados most belső parancsra hallgat és a zsákot áttemeli az asszony válláról a saját vállára. Onnan egyik társam kéri el a magáéra.

Sötét volt. Az innenső és a túlsó parton bágyadt fényvel égtek a viharlámpák. De én a világ világosságát láttam abban a sötét esteben s a százados mozdulata szava muzsikáját zendítette fel bennem: „Ha valaki első akar lenni, legyen... mindeneknek szolgája” (Márk 9:35).

Ha egyszer ezért az elsőségért indulna meg a verseny a világban!

Ferezezy Károly.

HALOTTAINK

Nagy Gyula. 1948 január hó 15-én szülte magát az Úr. Nyolc évziedre terjedő földi életéből 29 évet töltött a debreceni református Dóczy Leánynevelőintézet szolgálatában. Mint okleveles és a vallástudományoknak középiskolákban tanításra képesített lelkész az 1893. év augusztus havában választották meg vallásügyi tanszékére, majd 1905 júliusában az igazgatótanács egyhangú kívánására a neveléstani tanszékét foglalta el. Az 1908. év szeptember 1-e óta az önállóvá lett tanítónéközpontot igazgatta hűséggel, hozzáértéssel és szeretettel. 1922-ben vonult nyugalomba és földi pörreszeit Debrecenben folyó hó 17-én ölelte magához az anyaföld. Hálás kegyelettel őrizzük emlékezetét.

HÍREK

Az exmittált theologusokat felhívjuk, hogy az egyetemi előadások kezdetére — február 16. — feltétlenül jöjjenek be. Szolgálat - meghosszabbításra lehetőség nincs.

Az árvízkarosultak megsegítésére — ahogy a múlt számban már közöltük — először Szatmár megyébe küldtünk ruhát, cipőt és gyógyszert. Az újabb oekumenikus adomány éppen jókor érkezett, mert ebből már nagymennyiségű segítséget tudtunk nyújtani mind Beregnek, mind Szatmárnak. Az Egyetemes Egyháztanács a most érkező oekumenikus segély 10%-át az árvízkarosultaknak juttatta, ami 53 bála (kb. 2500 kg) volt, és kisebb cipőadományt, valamint 30 zsák (13-50 mázsa) purina. Ez adomány nagyobb részét a Kollégium teherautójával Vásárosnaményba szállítottuk és az egyházkerületi segélyelosztó bizottság küldött még 5000 drb. ambesidet, 100 csomag steril gaze-t, a Debreceni Protestáns Lap a betegek és kisgyermek részére 100 kg cukrot, a hajdúböszörményi Fiúkálvineum pedig pénzt és élelmiszert. A szállítmány másik részét a szatmári árvízkarosultak kapták. A szállítmányt Penyigéig vittük, ahonnan az egyes egyházkerületek az őket megillető részt megkapják. Ekkorra már Debrecenben a gyűjtés megindult és a Kossuth-utcai nőszövetségtől, a Péterfia-utcai és a Mester-utcai egyházrésztől is nagyobb adományt — élelem, ruha, háztartási cikkek — vittünk az árvízkarosultaknak. Révész Imre püspök pedig 25-én, vasárnap Vásárosnaményba ment és ott és Gergelyiben szolgált is e ez alkalommal az egyházrészek és a debreceni lelkészek ajándékképpen gyermekekancsot és gumicsizmát vitt. Az eddig begyűlt pénzbeli adományok a következők: Egyetemes Konvent 3000 forint, Dr. Pap Károly ny. egyetemi tanár 10 Ft, Révész Imre püspök 100 Ft, Dienes József püspöki tanácsos 20 Ft, Szabó Gábor püspöki titkár 20 Ft, Újpest-Belsővárosi református egyházközség 413-80 Ft, Dr. Zilahy Sándorné (Újpest) 15 Ft, özv. Val-

tinyi Lászlóné Révész Margit 30 Ft, Hajdúböszörményi Független Kisgazdapárt női tagozata 100 Ft, Diakonisszatestvérek (Debrecen) 124 Ft, Dr. Szentpéteri Kun Béla 50 Ft, Tamás Ferenc 10 Ft, Herczeg Kálmán 10 Ft, Gombás Ilona 10 Ft, özv. Bakos Gáborné 5 Ft, N. N. 10 Ft, Debreceni Homokkerti iskolák 404-10 Ft, Debreceni Csapó-utcai iskolakörzet 151-14 Ft, Izsáki református egyházközség 476-60 Ft, Újpest újvárosi református egyházközség 500 Ft, Budapesti Pozsonyi-úti református egyházközség 1908-22 Ft, Büdzentmihályi református nőszövetség 300 Ft, Almássy Márton 10 Ft, Eötvös-utcai református általános iskolakörzet tanulói 1000 Ft. — A gyűjtés eredménye január 29-ig 8677-86 forint.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A tiszántúli református egyházkerület elnökségtől.

192—1948. szám.

FELHÍVÁS

egyházkerületünk valamennyi gyülekezetéhez, iskolájához és általában minden református testvérünkhöz az árvízkarosultak megsegítése tárgyában.

Szeretett Atyánkfiai!

A mindenható Isten újabb csapással próbálta meg népünket. A Tisza pusztító árja túlnyomólag református lakosságú falvakat öntött el. A más természetű próbáltatásoktól már eddig is sokszorosan meglátogatott Szatmár és Bereg vármegyékben ezrek váltak hajléktalanná, virágzó községek dőltek részben vagy egészen romba — súlyosan megrongálódott Tákosnak ősrégi szép kis műemlék temploma is —, nagyértékű állatállomány pusztult el, hatalmas termőföldek kerültek hosszabb-rövidebb időre víz alá.

A csapás súlyosságát fokozza, hogy az a mai körülmények között nemesak nehezen fekézhető, hanem tartóssá válhatik és újabb területeken is jelentkezhetik, esetleg még hónapokon keresztül.

Ebben a helyzetben első tennivalója minden református keresztyénnek a bűnbánattartás, megálkódás és megtisztulás. Vajha engedelmesek lennénk Istennek és az Ő kegyelmessége igéjének, hogy ne kellene Neki minket tovább vesszejével tanítani!

Másik tennivalónk az, hogy vállalkunk mindnyájan közösséget az árvíz-sújtattakkal. Istennek az ő sorsukban példázott tanítása egyformán vonatkozik mindnyájunkra (Lukács XIII: 1—5).

Ennek a közösségvállalásnak természetesen meg kell mutatkozni az egy test tagjairól szóló evangéliumi parancs (I. Korinthus XII: 12—27) betöltésében. Szálljon a szüntelen imádság veszedelmebe jutott és megfosztott testvéreinkért templomban és kisebb közösségekben egyaránt. És a Gondviselőhöz küldött segélykéréssel egyidejűleg induljunk mi is könyörületre reánszoruló atyánkfiaiért. A segítés a legközelebb lakók részéről már megkezdődött, de részt kell benne venni minden református hívőnek. A külföldi hittestvérek adományaiból rendelkezésre álló készletekből az első segélynyújtás már megtörtént, de nekünk is meg kell hoznunk hitünk cselédei javára a magunk áldozatát. Meg kell értenünk, hogy a károk nagyságával arányos adományokra van szükség. Sőt fel kell készülnünk az esetleg elhúzódó és növekedő károk ellensúlyozására, illetve enyhítésére is.

Ezért felhívjuk a gyülekezeteket és iskolákat gyűjtésre és adakozásra. Az Úr Jézus Krisztus példája és tanítása ihlensen és vezessen az irgalmasság gyakorlásában. Mindenütt meg kell találni a gyűjtésnek a helyi viszonyok közt

eredményes módját ennek a félesztendőnek egész folyamán június 30-ig bezárólag. A legkevesebb, amit elvárunk, hogy kellő előkészítés után erre a célra meghirdetett egy vasárnap délelőtti istentiszteleti perselypénzt küldjön be a konventhez minden gyülekezet. A pénzádományok befizetésére csekklapot mellékelünk. Kívánatos azonban, hogy a gyűjtés szélesebb körű legyen és természetbeliekre is, főleg élelmiszerekre kiterjedjen. A természetbeli adományok összegyűjtés után az árvízkarosult egyházközségek kerületi központjához (ez-időszertint még csak Debrecen, Püspöki Hivatal) küldendők.

A korinthusi második levél kilencedik fejezetével köszöntjük testvéreinket és vagyunk

Debrecenben, 1948 február hó 1-én.

atyafiságos szeretettel:

Szentpéteri Kun Béla Révész Imre
főgondnok. püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

192—1948. szám.

TÁRGY: Árvízkarosultak segélyezése.

Valamennyi iskola igazgatóságához és az iskolaszéki elnökök urakhoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 40,622—1948. III. ü. o. sz. alatti rendeletét tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából közlöm:

„Az ideai szokatlan időjárás következtében az árvíz az ország lakosságának tekintélyes részét anyagi romlásba juttatta. A társadalom minden rétegének össze kell fognia az elemi csapástól sújtott lakosság megsegítésére, s ebből a munkából a tanulóifjúság sem maradhat ki. Ezért a következőket rendelem:

1. Az iskolák igazgatói hívják fel a tanulóifjúságot, hogy az árvízkarosultakat anyagi erejükhöz mértén támogatásuk (hajléktalanná vált gyermekek befogadása, megtakarított pénzből segélynyújtás stb.). Az iskolai diákkaptárak a helyi viszonyok között végrehajtható tervek megvalósításával törekedjenek az árvízkarosultaknak segítséget nyújtani.

2. A folyó iskolai évben az árvízkarosultak javára valamennyi iskolában előadást kell rendezni. Minden iskola olyan előadást rendez, amilyen a helyi lehetőségek figyelembevételével a tanulók közre működésével megrendezhető (szavalóverseny, énekverseny, hangverseny, anyák napja stb.).

Mivel az árvízkarosultak pénzbeli segélyezése sürgős, a belépőjegyek árusítását azonnal meg kell kezdeni még akkor is, ha a tervezett előadás megvalósítására csak későbbi időpontban kerülhet sor.

Költségmegtakarítás szempontjából a jegyeket a legegyszerűbb formában, lehetőleg házilag kell előállítani. A később rendezendő előadásokra szóló belépőjegyeket sorszámmal, továbbá a hitelesség biztosítására az igazgató aláírásával és az iskola pecsétjével kell ellátni.

A belépőjegyek árusítására a tanulóifjúságot igénybe lehet venni.

A befolyt összegből legfeljebb 10% vonható le az előadás esetleges kész kiadásaira és a fennmaradó pénzüsszeget a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 161,700. sz. VKM. letéti számla Budapest elnevezésű csekkszámára „Árvízkarosultak segélyezésére” megjelöléssel folyó évi február hó 20. napjáig kell befizetni.

Az iskola igazgatója (vezetője) a befolyt pénzüsszegeből készített elszámolását főigazgató (tanfelügyelő) úr, vagy képviselőjében megjelent tanulmányi felügyelő (körzeti iskolafelügyelő) látogatása alkalmával mutatja be. Az iskola-

látogató az elszámolás eredményét a látogatási jegyzőkönyvében tünteti fel.

Ha az előadást nem az iskolában rendezik, a szükséges hatósági engedélyeket is ki kell eszközölni, az illetékes helyi hatóságtól pedig az egyébként esetleg fizetendő helyhatósági díjak (pl. vigalmi adó stb.) fizetése alól jelen rendelkezésemre való hivatkozással mentességet kell kérni."

10—1948. szám.

TÁRGY: 13.460—1947. sz. kormányrendelet végrehajtása.

Az általános, közép- és középfokú iskolák igazgatóságaihoz!

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a magyar köztársaság kormányának az új közszolgálati és egyéb alkalmazások korlátozása, valamint a nélkülözhetőnek minősített közszolgálati állások nyilvántartása és a megüresedett, vagy újonnan szervezett közszolgálati alkalmazások tárgyában kiadott rendeletének (Magyar Közlöny, 1947 november 16. 259—260.) végrehajtására a Köznevelés 1947 dec. 15-i 24. számában „Közlemények a 13.460—1947. korm. sz. rendelet végrehajtása” cím alatt utasítást adott ki.

Felhívom az iskolaszéki elnököket, általános, közép- és középfokú iskoláink igazgatóit, hogy a magyar köztársaság kormányának az új közszolgálati és egyéb alkalmazások korlátozása, valamint a nélkülözhetőnek minősített közszolgálati állások nyilvántartása és a megüresedett, vagy újonnan szervezendő közszolgálati állások betöltése tárgyában kibocsátott 13.460—1947. kor. sz. rendelethez és a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által e rendelet végrehajtására kiadott utasításhoz alkalmazkodjanak.

98—1948. szám.

TÁRGY: A katolikus egyház rövid története című tankönyv lefoglalása.

Az iskolaszéki elnök urakhoz, a nép- és általános iskolák igazgatóságaihoz!

A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak 184.159—1947. III. ü. o. szám alatt közölt leiratát tudomásulvétel céljából közlöm.

„Megállapítást nyert, hogy „A katolikus egyház rövid története a Budapest-székesfővárosi népiskolák részére” című Dr. Demkovits Ágoston szentszéki tanácsos, székesfővárosi hitoktató által írt és a Szent István Társulat az apostoli szentszék könyvkiadója Budapest, 1946. kiadásában „a vallás- és közoktatásügyi miniszter 91.315—1946. III. sz. hozzájárulásával az esztergomi főegyházmegegyi hatóság 5022—1946. szám alatt tankönyvül engedélyezte” felirattal ellátott tankönyvek vannak forgalomban, amelyek 58. oldalán a szocializmus, a kommunizmus és az anarchizmus tárgyalásával kapcsolatban a demokráciával össze nem egyeztethető súlyos kitételek foglaltatnak. Ezek miatt a budapesti népügyészség elrendelte az ilytartalmú megnevezett tankönyv bárhol található és bárkinek birtokában vagy bírlalatában levő példányainak lefoglalását.”

176—1948. szám.

TÁRGY: Tanerők felmentése az iskolai munka alól szabadművelődési ügyvezetői értekezlet alkalmából.

Valamennyi iskola igazgatóságához és az iskolaszéki elnök urakhoz!

Tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából közlöm, hogy a vallás- és közoktatás-

ügyi minisztérium 169.515—1947. III. o. szám alatt engedélyt adott arra, hogy a szabadművelődési ügyvezetői teendőkkel megbízott tanárok és tanítók a kéthavonként tartandó szabadművelődési járási értekezletek alkalmával iskolai munkájuk elvégzése alól egy napi felmentést kapjanak.

177—1948. szám.

TÁRGY: Mennyiségügyi és természettani gyakorlatok a gimnázium reális tagozatában.

A gimnáziumok igazgatóságaihoz!

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium 40.239—1948. III. ü. o. szám alatt kelt leirata alapján tudomásulvétel és megfelelő eljárás végett közlöm, hogy a gimnázium reális tagozatában a mennyiségügyi és természettani gyakorlatok önálló és a továbbhaladás szempontjából döntő tárgyak. Ez kitűnik a 22.969—1947. VKM. számú rendeletről is, amelyben a fenti gyakorlatok önálló tantárgyként szerepelnek.

1848—1948. szám.

TÁRGY: Centenárium hivatalos jelvényének terjesztése az iskolákban.

Valamennyi iskola igazgatóságához és az iskolaszéki elnök urakhoz!

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 40.310—1948. III. o. o. szám alatt arról értesített, hogy az 1848—49-es események százéves évfordulójának méltó módon való megünneplése során a Történelmi Emlékbizottság kiadta a centenárium hivatalos jelvényét.

Tekintettel arra, hogy a jelvényt a nevelés egyik eszközének tartom, mint amely a 48-as eseményekre emlékeztetve, ezek szellemét idézi, tudomásulvétel és további megfelelő eljárás végett közlöm, hogy a jelvények terjesztését az iskolákban engedélyezem.

A jelvény a magyar Köztársaság címerét ábrázolja, felső részében az 1848-as, alsó szegélyén az 1948-as évszámmal.

ad 3683—1947. szám.

HELYESBÍTÉS.

A Debreceni Protestáns Lap 1947. évi december hó 15-i számában az Egyetemes Konvent 50—1947. sz. határozatának 3683—1947. püspöki szám alatt történt közlésében az utolsó bekezdés utolsó mondatának második felét „hogy nagyobbobbrészt az állam által javadalmazott tanítói állásra a jelölést a tanítótestület stb.” a bekezdés végéig, a következőképpen helyesbitem: „hogy az általános iskola újonnan szervezett és nagyobbobbrészt az állam által javadalmazott tanítói állás elsősorban való betöltésénél a jelölést a tanítótestület és az iskolaszék jelölése alapján stb.”

Debrecen, 1948 január 27.

Révész Imre,
püspök.

FELHÍVÁS.

Értesítem kebelbeli általános közép- és középfokú iskoláink igazgatóságait és tantestületeit arról, hogy Debrecen város és a Tiszántúli református egyházkerület nyomda-vállalata kiadásában az 1947—1948. iskolai év folyamán eddig a következő tankönyvek jelentek meg:

Általános iskolai tankönyvek:

Nánayné: Ábécé 4 Ft, Nánayné—Gergely: Nyelvtan II. 1.80 Ft, Nánayné—

Gergely: Nyelvtan III. 1.80 Ft, Nánayné—Gergely: Nyelvtan IV. 2.80 Ft, Csinády: Földrajz V. 5.60 Ft, Csinády: Földrajz VI. 6 Ft, Csinády: Földrajz VII. 4 Ft, Benigny: Német nyelvkönyv V. 5 Ft, Benigny: Német nyelvkönyv VI. 5.60 Ft, Benigny: Német nyelvkönyv VII. 5.60 Ft Zilahy-Nagy-Dombi: Természettan VII. 6.20 Ft, Tóth: Magyar olvasókönyv V. 5.60 Ft, Kónya-Varga: Történelmi olvasókönyv VI. 6 Ft.

Gimnáziumi tankönyvek:

O. Nagy-Tóth: Magyar irodalmi olvasókönyv V. 8 Ft, O. Nagy-Tóth: Magyar irodalmi olvasókönyv VI. 12 Ft, Csinády: Földrajz VII. 7 Ft.

Nyomdai előállítás alatt:

Szondy-Sass-Szűcs: Olvasókönyv ált. isk. IV., Tóth: Magyar olvasókönyv ált. isk. VI., Szűcs: Számtani gyakorlókönyv ált. isk. III., Szűcs: Számtani gyakorlókönyv ált. isk. IV., Varga: Történelmi olvasókönyv ált. isk. VII., Juhász: Magyar irodalmi olvasókönyv gimn. VII. oszt. számára.

Az általános iskolai II., III., VII. osztályos olvasókönyveink állami engedélyezése folyamatban van, február havában előreláthatólag ezek is megjelennek.

Debrecenben, 1948 január 20.

Dr. Papp Ferenc s. k.,
konventi tanügyi előadó.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki Hivatal) kell be- küldeni.

Hirdetési díj szavanként 50 fillér, mely a Debreceni Protestáns Lap D. 503,237. számú csekkszámánál küldendő be.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS.

Debreceni református egyházközség 21 napi határidővel pályázatot hirdet általános iskolájánál üresedésben levő egy *tanítónői*, valamint lemondástól feltételezeten megüresedő egy *tanítói* állásra. Amennyiben ezen állások sorválasztás útján kerülnek betöltésre, akkor az így megüresedő állásokra történik a választás. A tanítói állás kántorsággal (külön díjazással) és lakással van egybekötve. Kántorpróba idejéről a pályázók értesítést kapnak. A megválasztott Segítő Egyletünknek kötelezett tagja. Kérvények — vidékiek bélyeges borítékkal — Egyházi Hivatal, Kálvin-tér 17. küldendők. Hiányosan felszerelt kérvények érvénytelenek.

Tiszaderzsi református egyházközség iskolaszéke pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Javadalom: lakás, 28 értékegység (leszállítása fellebezés alatt), külön kántori szolgálatért 3 magyar hold föld, 3 q búza, 1 q árpa. Határidő megjelenéstől számított 14 nap. Próbaszolgálat február 15-én.

Tiszakanyár református iskolaszék pályázatot hirdet III. sz. *tanítói* állásra, 21 napi határidővel. Fizetés: lakás, 10%-os helyi hozzájárulás. Köteleesség: tanítás, belmissziói munkában segédkezés. U. p. Dombrád.

Vánadosi presbitérium III. sz. *tanítói* állásra pályázatot hirdet. Határidő 21 nap. Fizetés, köteleesség törvény szerű.